

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Excommunicatio III. quoad excommunicantem & causam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

240 EXCOMMUNICATIO. II.

dicendum est de mandato, iussu & fauore, sine quibus perinde omnino peccatum admissum fuisset. nu. 51. & Quando lex excommunicans loquitur principaliter de faciente, & secundario de præcipiente & consulente, non comprehendit consulentem, vel mandantem antequam fiat opus. Vnde mandans percutere clericum, non incidit, antequam percussio sequatur. At verò quando principaliter loquitur de omnibus, qui mandat, incidit etiam antequam fiat opus, vt qui mandat interficere aliquem per Assassinos. num. 51. in fine.

M Episcopi incurrunt excommunicationem generaliter latam à iure, quamuis non fiat specialis mentio eorum: secus de suspensione. num. 161.

Excommunicatio Episcopi non ligat extra Episcopatum, quamuis id ipse velit. cap. 27. num. 272. Comprehendit tamen parochos existentes in aliena diocesi non residentes. num. 6.

EXCOMMUNICATIO. III.

Quoad excommunicantem, & causam.

A Excommunicare potest omnis qui habet iurisdictionem Ecclesiasticam ordinariam, vel delegatam in foro exteriori, vt Papa Episcopo

II. EXCOMMVNICAT. III. 241

Episcopus, Abbas, Præpositi, & Priores Ecclesie collegiatae Regularium, & secularium, item Capitulum sede vacante: non tamen Parochus. Nec requiritur, vt sint consecrati, aut benedicti, sufficit, vt sint confirmati, aut prouisi. Et inter hos numerantur delegati summi Pontificis, & Episcoporum, Vicarij, & delegati, & denique omnes, qui consuetudine præscripta sibi compararunt iurisdictionem, qui possunt excommunicare, & non alij. cap. 27. num. 5.

Abbatibus verò, & Prioribus, qui sunt rectores Ecclesiarum habentium beneficiarios non viuentes collegialiter, non possunt excommunicare iure Communi: Neque Abbates, & rectores, qui tantum sunt velut Parochi Ecclesiarum simplicium parochialium; nec ipsimet parochi in communi possunt, neque generaliter, neque specialiter excommunicare suos parochianos. Possent tamen habere iurisdictionem ad hoc ex consuetudine præscripta, & tunc tantam habebunt, quantum eis dederit consuetudo. num. 5.

Itaque inter Prælatos, qui vocantur Abbates, soli ij possunt excommunicare iure communi suos subditos, qui sunt Præpositi Ecclesiarum collegiatarum regularium, aut secularium. colligitur hoc ex toto num. 5.

Episcopus extra suum episcopatum non potest

potest excōmunicare suos subditos, quamvis esset vi expulsus, nisi in loco viciniori episcopatus, vel de consensu episcopi, ubi manet, vel habet domicilium, vel in re adeo manifesta, vt non requirat cognitionem causæ.num.6.

Mulier non potest excommunicare; neque laicus sine priuilegio Apostolico.num.6. Neque quisquam seipsum.num.13.

Consuetudo absque sententia, vel constitutione, non excommunicat aliquem, nisi sit legitimè præscripta à Papa, vel Prælato.num.7.

Excommunicatus non denunciatus potest excommunicare. Item suspensus ab ingressu Ecclesiæ tantum, potest excommunicare, & absoluere.num.7. ibid.

D Peccat mort. qui cum non possit excommunicare, excommunicat. Idem de excommunicate sine canonica monitione, vel solo verbo sine scriptura publica, vel priuata, nisi iustu de causa: excommunicatio tamen ligat, sed excommunicans manet suspensus per unum mensem ab ingressu Ecclesiæ, & à diuinis. Quæ pena non comprehendit Episcopos, nec Prælatos Religionum, quando constitutiones cōfirmatæ à summo Pontifice præscribunt aliam formam.num.8.

Exco

EXCOMMVNICAT. III. 243

Excommunicatio maior non est imponenda nisi pro mortali. num. 9.

Solus Episcopus potest ferre excommunicationes generales. Nec istæ sunt ferendæ in ciuilibus, nisi in subsidium aliorum remediorum iuris, neque in criminalibus, nisi cum executio personalis, vel realis fuerit valde difficilis. num. 10.

Ob culpam merè præteritam non est ferenda, nisi trina canonica monitione præmissa. Trina autem canonica monitio est cum interuallo saltem duorum dierum inter vnam & aliam, aut etiam vnam pro tribus concedendo sex dies quâdo non est periculum in mora. & quando fuerit huiusmodi periculum, diminuendum est tempus, prout oportuerit. Quòd si excommunicatio feratur propter peccata præterita, erit nulla, nisi præuia cognitione causæ vel dato termino ad allegandum causas. num. 11.

Excommunicatio cum participatibus solum potest dari à Papa. num. 32. hoc intellige de excommunicatione, quæ datur sine expressa nominatione eorum, de qua excommunic. 1. lit. E. casu V.

Excommunicatio verò minor quamuis possit ferri per iudicem, communiter tamen non fertur, nisi per ius. Idque in octo casibus:

Q 2 bus:

bus: quorum solus vnus est in vsu, scilicet, participatio cum excommunicato excommunicatione maiori. num. 25.

Excommunicatio autē minor non transit in tertiam personam, ideo qui participat cum excommunicato excommunicatione minori, non est excommunicatus. num. 25.

EXCOMMVNICAT. IV.

Quo ad effectum.

A Communicatio fideiū est triplex, Omnino interior, vt charitas, & gratia: Omnino exterior, humana; scilicet inter homines: Mixta seu media, vt sacramentorum & suffragiorum. cap. 27. num. 17.

Collatio Sacramentorum facta excommunicato, illicita est, valida tamen. cap. 9. num. 2.

Professio facta ab excommunicato valida est, & etiam matrimonium. ibid. & cap. 22. num. 81.

B Confessio facta excommunicato valida est, quamuis dans & accipiens scienter sacrilegium committant. cap. 9. nu. 3. si tamen pœnitens non solum sciat se esse excommunicatum, sed etiam sciat esse peccatū mortale recipere vel procurare absolutionem à peccatis, antequam absoluat ab excommunicatione.